

הבטחת רבינו
מי שישתדל
בהדפסת
ספריו יהיה
לו המזכיר
למדין

הארי החי

פנינים נפלאים מתורתו של

המהרא"ל צינץ

הגאון הפיאריה לייב צינץ זי"ע מפלאצק

גיליון שפ"ה, פרשת כי תבוא תשפ"ו

מכון להוצאה חרשה ומפוארת
של ספרי מהרא"ל צינץ זי"ע

ת.ד. 3498 אשדוד 77134
טל': 08-8648989
פקס: 08-8648686
tzintz@tzintz.org

סוד שנאת לבן על יעקב

ארמי אבד אבי וינר מצרימה (כו, ה).

עניין שנאת לבן על יעקב הוא שיעקב המשיך ממנו את כל ניצוצי הקדושה ושתי פרידות טובות שהיו מצד ניצוצי הקדושה בתוך הקליפה. והוא גם כן מבחינת "אשר שלט האדם באדם לרע לו" (קהלת ח, ט). נמצא, מה שיעקב היה תחת השתעבדות לבן היה כדי להמשיך את הקדושה ממנו על ידי שהיה לו השתעבדות תחת ידו. לכן כשברח ממנו נעדר מלבן כל שפע, כמו שכתב בתרגום יונתן (בראשית לא, כב), ולכן ירד לחייו.

ולפי שהיה הגלות מעותד, אילו לא קדמו יעקב והשבטים למצרים להמשיך שם הקדושה באופן שלא ייטמעו בין המצרים - כמו שאמרו (ויקרא רבה לב, ה) שיוסף ירד למצרים וגדר עצמו מן הערווה ונגדרו כל האנשים בזכותו. ואחר שהמשיך מלבן ניצוצי קדושה ופרידות טובות שהיו מסוגלים להוליד י"ב שבטים, לזה כבר הוצרך לקבל הגלות במצרים, כי זכותם עמדה להם שעמדו בקדושתם במצרים.

לכן אמר "ארמי אבד אבי" ויש בו שני פירושים. האחד "ארמי אבד אבי" שלבן המאבד ליעקב. ויש לפרש עוד "אבד אבי" שיעקב מאבד ללבן. וכבר הביא כן הרב מהר"ל מפראג בספר הגבורות (פרק נד), והביא את הדרש (ספרי בפרשתו) על "ארמי אבד אבי" - שלא ירד יעקב אלא לאבדם. והוא מבואר עם מה שכתבתי, שכאשר ימשוך את הניצוצין אז ראוי הוא לירד מצרימה, כי הוא יתברך מקדים רפואה למכה. שעל ידי ירדת יעקב למצרים עם י"ב שבטים ונפשות ביתו שבעים נפש, שהם כנגד שרי האומות, כי פרעה מלך בכיפה ונמצא כי שרו של פרעה כולל את כל שבעים השרים. וירד יעקב עם שבעים נפשות ביתו להחליש כוחן, כדי שתהיה לישראל תקומה בתוקף גלות מצרים.

ואם כן מקושר יפה "וינר מצרימה" עם מה שנאמר "ארמי אבד אבי", שהוא איבד ללבן. שבהיות הקדושה בתוך הקליפה מקבל השפע,

כמו שאמר "נחשתי ויברכני ה' בגלגלך" (בראשית ל, כז). אבל כשהגיע זמן הקדושה לצאת, מאבד גם את הקדושה שהייתה לו מעיקרא, כעניין "אשר שלט האדם באדם לרע לו". נמצא, מה ששלט לבן ביעקב היה סיבה לאיבוד שפע הקדושה וניצוצי הקדושה מלבן לגמרי. אז הוכשר לירד למצרים עם יוצאי ירכו שהם שבעים נפש, וכאמור.

(הגדה של פסח 'ברכת השיר' - פיסקת צא ולמד)

אוצרו הטוב של הקב"ה - שפע מחידושי התורה

יפתח ה' לך את אוצרו הטוב את השמים לתת מטר ארצך בעתו (דברים

כח, יב).

יש להבין את פשר הלשון 'אוצרו' הטוב. הלא מטבע הדברים אוצר הוא דבר הטמון וגנוז בסתר הרחק מעין רואים, ואילו השמים והמטר הם דברים גלויים וידועים לעין כל.

ויש לומר שפסוק זה קאי על שמים חדשים ורוחניים ביותר. כידוע מדברי הוזהר הקדוש (ח"א ה, א) שכאשר יהודי יושב ועוסק בתורה ומחדש בה חידושים, אותן אותיות קדושות של חידושי התורה עולות מעלה מעלה, ומזה נבראים ונעשים 'שמים חדשים'. שמים אלו הם נסתרים וגנוזים, והם בבחינת אוצר רוחני וטמיר.

לכן השפע והגשם הבאים מאותם שמים רוחניים, נקראים מטר היורד מתוך 'אוצר הטוב'. הטעם לכך מובא בדברי חז"ל (ברכות ה, א) שאין טוב אלא תורה. כיוון שאותם שמים נבראו מכוח לימוד התורה שהיא מקור הטוב האמיתי, הרי שהם עצמם מהווים את 'אוצר הטוב' של בורא עולם. ובזה מובן היטב גודל הברכה. כאשר אדם עוסק בתורה ומחדש בה, הוא פותח לעצמו את אוצרו טוב. המטר והשפע היורד מאותם שמים של תורה אינו שפע גשמי ורגיל, אלא מטר עליון המביא עמו ברכה מרובה והצלחה עצומה בכל מעשי ידיו, מתוך טהרה וקדושה.

(על פי קומץ המנחה - פרשת בחוקתי)

פניני דרוש

הקב"ה לעולם אינו נועל דלתות התשובה

ועשייתו היא עליי כמשא, ולפיכך אין התשובה מקובלת כל כך. שכן השב כשהוא מזקין ונחלשו תאוותיו, אין בכך כל הוכחה ששב מחמת יראת ה' ואהבתו, אלא משום שכבר קץ בתאוות מחמת זקנתו, ואין זו התשובה המעולה.

וכך מתפרשת גם תחילת המזמור (תהלים לח, ג-ד), "כי חציתי נחתו בי ונתנת עלי ידך, אין מתם בך שרי מפני זעמך אין שלום בעצמי מפני חטאתי". והיינו שהמשורר מבקש מהקב"ה שלא ייסרו על חטאיו, שכן אם יהיה בעל ייסורים, כשישוב בתשובה לא תהיה תשובתו מקובלת כל כך. שהרי עתה כשמתייסר, ממילא נחלש ומתבטל ממנו כוח התאוה ואין בו חשק לחטא. וכיוון שהתשובה אינה מקובלת כל כך במצב זה, הרי "אין שלום בעצמי מפני חטאתי", שלא נמחנה לגמרי. ומשום כך הוא ממשיך ואומר "כי עונתי עברו ראשי", וכפי שנתבאר.

(קומץ המנחה - דרוש לשבת שובה)

ולקחת מראשית כל פרי האדמה וגו' (כו, ב).

בתהילים אמר המשורר "כי עונתי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני" (תהלים לח, ה). לשון הכתוב "כי עונותי עברו ראשי כמשא כבד יכבדו ממני" צריכה ביאור, כיצד העבירות צפות מעל הראש ומהו "כמשא כבד". ויש לפרש על פי דבריו של רבי עזריה פיג'ו בספר 'בינה לעיתים', שאת כל ה"ראשית" יש לתת לה'. כך מצווה התורה על הפרשת חלה - "ראשית ערסתכם... תרימו תרומה לה" (במדבר טו, כ), וכך על ביכורים - "ולקחת מראשית כל פרי האדמה" (בפרשתו כו, ב). כך גם על האדם להקריב לה' את ראשית ימיו, שאלו ימי בחורו, ולהקדישם לתורה ולעבודת ה'.

וזהו שמתנוודה המשורר "כי עונתי עברו ראשי" - בימי הבחורות וה'ראשית' שלי חטאתי, ומילאתי ימים אלו בעוונות. ואף אם ארצה כעת לשוב בתשובה, והקב"ה הלא לעולם אינו נועל דלתי תשובה, ברם "כמשא כבד יכבדו ממני" - עתה כשהזקנתי הריני קץ כבר בתאוות העולם הזה

חדש!

ניתן לשמוע בכל שבוע דבר תורה מרבנו המהרא"ל צינץ על פרשת השבוע,

מפי המשפיע הרב הגאון רבי ברוך שוורץ שליט"א 08-8648989 שלוחה 5 מרבני המכון ומו"ץ באוצר הפוסקים

פניני המהרא"ל על פרקי אבות

- פרק ג' -

משל נפלא על העובדים את ה' שגם על אכילתם ושתייתם מקבלים שכר

"ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון" (אבות ג, א).

התנא הזכיר דין וחשבון, היות שעורכים עם האדם חשבון על הנאותיו בעולם הזה.

משל למה הדבר דומה? לסוחר ששלח שליח לרכוש עבורו סחורה משובחת וזולה בארץ רחוקה. בדרכו חנה השליח בכמה מלונות וסעד בכמה מסעדות, כדי להחזיק את גופו על מנת שיוכל למלא את שליחותו באופן הנאות.

לבסוף, כשחזר השליח הפיקח והמוצלח אל משלחו והסחורה המבוקשת בידי, הרי שהמשלח שמח לשלם את חשבון ההוצאות. הלא מבלעדיהן היה השליח גווע ברעב וקופא מקור, ורק בזכות האוכל המשובח שאכל והלינה הטובה שאותה בחר לעצמו - הצליח בשליחותו.

אך כשהשליח הוא טיפש ואינו מוצלח במיוחד, ולבסוף חוזר בידיים ריקות, הרי שהסוחר ששילחו סר וזעף. לא רק שאת הסחורה לא הביא, הוא אף גרם לו הוצאות מיותרות כשהתענג באכילה ושתייה.

אם ישאל השליח הטיפש את רעהו החכם: "הלא שנינו אכלנו ושתינו באותם מלונות ומסעדות, מדוע לך שילם הסוחר את חשבונותיך בנפש חפצה, ועליי זעף ולא רצה לשלם לי כלום?"

ישיב לו הפיקח: "הלא כיוון שמילאתי את שליחותי ושבתי עם סחורה בידי, נמצא שכל אכילתי ושתייתי בדרך היו לצורך המשלח. לא כן אתה ששבת בידיים ריקות - הרי שהתענגת אך ורק לצורך עצמך".

והנמשל הוא, כי האדם הוא שליח של ה' יתברך לעובדו בעולם הזה בתורה ובמצוות. אם הוא פיקח וממלא אחר שליחותו, הרי שכאשר הוא שב אל אדוניו והסחורה בידי, הוא נושא חן בעיניו, שהרי מילא אחר דבריו. ולכן גם על ההוצאות שהיו לו - את מאכלו ומשתו והדאגה לגופו, שאת הכל עשה כדי שיוכל לעבוד את בוראו על הצד הטוב ביותר - הכל ישולם לו בשכר רוחני שאין לו שיעור.

לא כן הטיפש, שלא עבד את בוראו ובילה את ימיו באכילה ושתייה; הרי שאת כל תענוגיו ינכו לו מהשכר שמגיע לו על אי אלו מצוות שעשה, כי עיקר עבודתו בעולם היה שלא לשמו.

זה מה שהזהיר התנא ואמר: דע כי על כל מעשיך תיתן את הדין, ואף יערכו עימך חשבון!

המנצל כספו ועושרו לצדקה לא ינכו לו מעולם הבא בעבור עושרו

"ולפני מי אתה עתיד לתן דין וחשבון" (אבות ג, א).

בשני דברים לוקה מי שעבר עבירה: ראשית - הוא נקרא לדין על העבירות שעשה; ושנית - ייתכן שבמעשה העבירה הכריע את עצמו לכף חובה. ובגמרא מבואר שבמעשה העבירה נותנים לו את שכרו בעולם הזה כדי להאבידו מהעולם הבא, ולכן עושים איתו חשבון על אותן מצוות בודדות שעשה.

כך מתבאר הפסוק (תהלים לד, יז): "פני ה' בעשני רע". המילה 'פנים' מורה על החסד שעושה עימהם ה', אולם הכוונה היא "להקריט מארץ זכרם", כי על ידי השכר שהם מקבלים בעולם הזה, הם נכרתים מהעולם הבא.

כך יש לפרש את דברי חז"ל (נבא בתרא עה, ב) על הפסוק (במדבר כא, יז): "על כן יאמרו המושלים בארץ חשבון". 'המושלים' הם המושלים ביצרם, והם באים חשבון - לחשב חשבונם של עולם: הפסד מצווה כנגד שכר. והגמרא ממשיכה בדרשת הפסוק: "תבנה ותכונן" - אם אתה עושה כן, תבנה בעולם הזה ותכונן לעולם הבא.

וכך מתפרשת הגמרא: לעיתים יש צדיק שזוכה לשני שולחנות, גם לתורה ועבודת ה' וגם לעושר וכבוד. כיוון שהוא צדיק, הרי שבכספו הוא עושה מצוות וגמילות חסדים, ולכן עשירותו היא טובה עבורו כי לא ינכו משכרו לעולם הבא בגללה. אדרבה, מעשיו הטובים שעשה בעשירותו - עוד יגדילו את שכרו.

כי הצדיק הזה, שרואה שה' נותן לו שלוה ומנוחה בעולם הזה, שם לב לראות שלא יחליפו לו את שכרו לעולם הבא שהוא שכר רוחני ונצחי, בשכר גשמי בעולם הזה שהוא בר חלוף.

זוהי דרשת הגמרא "תבנה בעולם הזה" - אף שיהיה לך חלק בעולם הזה שתראה בו כל טוב; אך "ותכונן לעולם הבא" - שאתה יודע כיצד לפעול בעושרך על מנת לזכות גם לעולם הבא ולא 'לאכול' את חלקך בעולם הזה.

פניני ישועות

הילד בן השנה וחצי נמצא בריא ושלם בזכות ההבטחה!

להם להציל את בנם.

התשובה מן השמיים לא איחרה לבוא, והוכיחה שוב את כוחה העצום של הסגולה. זמן קצר בלבד לאחר שקיבלה על עצמה את ההבטחה, התרחש הנס. באורח פלאי ובהשגחה פרטית גלויה, הפעוט אותר כשהוא בריא ושלם, ללא כל פגע! אנחת הרווחה העצומה שמילאה את הבית החליפה באחת את חרדת המוות ששרתה שם דקות ספורות קודם לכן.

מיד במוצאי שבת, מיהרה המשפחה ליצור קשר כדי לקיים את ההבטחה ולהעביר את התרומה. "היינו בפחד נורא שקשה לתאר במילים", שיתפו בני משפחת ג. כשהם רועדים מהתרגשות. "אבל ברגע שהבטחנו לתרום עבור ספרי הצדיק, הרגשנו איך שערי שמיים נפתחים. הילד נמצא במהירות, וזכינו לראות בעינינו כיצד כוחו של בעל השמועה מציל נפשות של ממש".

כל הורה מכיר את החרדה העמוקה המפלחת את הלב כאשר הילד נעלם מן העין אפילו לרגע קצר. עבור משפחת ג., החרדה הזו הפכה למציאות מבעיתה של ממש בעיצומה של שבת קודש. בנם הקטן, פעוט רך בשנים כבן שנה וחצי בלבד, נעלם לפתע מן העין. החיפושים הקדחתניים החלו מיד, אך הזמן שנקף והעובדה שהפעוט לא אותר בשום מקום, הכניסו את בני המשפחה לפחד נורא ולחרדה עצומה לשלומם.

דקות ההמתנה והחיפושים נדמו כנצח, ותחושת חוסר האונים הלכה והתגברה. בעיצומה של הבהלה, הבינה האם כי במצבים כאלו זקוקים לרחמי שמיים מרובים ולישועה שלמעלה מדרך הטבע. מתוך דמעות של דאגה אמהית, היא נזכרה בסגולתו הנוראה של רבנו המהרא"ל צינץ זי"ע. בו במקום, היא קיבלה על עצמה הבטחה נחרצת: ברגע שהילד יימצא בריא ושלם, היא תתרום סכום כסף למען הדפסת ספריו הקדושים של הצדיק, כדי שזכות התורה תעמוד

ניתן להזמין חנים את ספרי רבנו לבתי מדרש וישיבות

08-864-89-89

ארה"ב: 718-2592395

להשתתפות בהדפסת הספרים לקיום
צוואתו של הגאון זי"ע ולזכות בהבטחתו